

Pilgrimsfalkarna i Köping

2014 – 2023

Historik

SNF har tillsammans med Nordens Ark bedrivit ett projekt för att återskapa en livskraftig, vild stam av pilgrimsfalkar. När projektet hade nått sitt mål och avslutades på riksnivå, var Västmanland fortfarande en vit fläck på pilgrimsfalkarnas häckningskarta. Eftersom avelparet på Nordens Ark fortsatte att producera falkungar startade Västmanlands ornitologiska förening upp ett samarbete med Nordens Ark 2011. Man placerade ut falkungar på olika platser inom Västerås stad med gott resultat. Det visade sig att projektet blev så lyckat att man under 2013 fick en extra kull att försöka placera ut på nya platser i Västerås. 2014 började några av de tidigare utplacerade falkarna återvända till Västerås och började "tjuva" mat från de utplacerade falkungarna. Detta ledde till att man fattade ett beslut om att leta efter lämpliga platser i Västmanland, men utanför Västerås. Inför säsongen 2014 får Köping och Hedströmsdalens ornitologiska förening (HOF) en förfrågan om det finns några lämpliga platser att placera ut en "hackingbur"/bolåda för pilgrimsfalkar och på så sätt övertar HOF samarbetet med Nordens Ark och det påbörjade falkprojektet i Köping. Silon i Köping valdes ut som en lämplig plats för detta.

2014

Torsdagen den 26 juni 2014 anlände 3st månadsgamla falkungar till Köping från Nordens Ark, där de hade blivit uppfödda. Ungarna placerades i bolådan uppe på silon i det sydvästra hörnet. Medlemmar från HOF hjälptes åt med att mata dem med vaktlar enligt ett speciellt uttaget schema från Nordens Ark. Efter ungefär en vecka öppnades bolådan, så att ungarna skulle kunna flaxa och öva upp vingmuskelaturen och sin flygförmåga. Matningen trappades ner succesivt, allt för att stimulera falkungarna att leta och jaga efter byten på egen hand. Matningen fortsatte en bit in i augusti.

FALKAR:

ÅR	KÖN	RING NR:	RING FÄRG	PROJEKTRING		VIKT
				TEXT	FÄRG	
2014	F	90A98057	LILA	SH	RÖD	
2014	M	90A98058	LILA	BS	RÖD	
2014	M	90A98059	LILA	BT	RÖD	

PILGRIMSFALK HONA - SH

bild1: Honan SH från 2014.

Foto: Linda Åkerström

PILGRIMSFALK HANE - BS

Bild2: Hanen BS från 2014.

Foto: Mattias Persson

PILGRIMSFALK HANE - BT

Återfynd av denna pilgrimsfalks hane från 2014 återfanns död i Sarpsborg, Norge 2014.

2015

Detta år placerar man ut 4st falkungar från Nordens Ark i bolådan på silon i Köping

För första gången på nästan 60 år har ett pilgrimsfalkspar lyckats med en häckning i Västmanland. Den senast kända häckningen av pilgrimsfalk i Västmanland var 1956 i ett fiskgjusebo på Fagerön och 1957 på Hargen i Mälaren. Mellan 1956-1960 har misstänkta häckningar observerats i bl a Ramnästrakten.

Det lyck samma falkparet är en hane CX som sattes ut och matades på Djäkneberget i Västerås och honan BH, som också är född 2012, kommer från ett falkberg i Småland. Paret lyckades få fram 3st falkungar, en hona och två hanar. Ungarna ringmärktes den 29 juni uppe på Lantmännens silo i Västerås.

FALKAR:

ÅR	KÖN	RING NR:	RING FÄRG	PROJEKTRING		VIKT
				TEXT	FÄRG	
2015	M	90B02381	LILA	HD	SVART	
2015	M	90B02382	LILA	HE	SVART	
2015	F	90B02383	LILA	SP	SVART	
2015	F	90B02384	LILA	ST	SVART	

PILGRIMSFALK HANE - HD

Bild3: Hane HD från 2015.

Foto: Mattias Persson

PILGRIMSFALK HANE - HE

Bild4: Hane HE från 2015.

Foto: Mattias Persson

Bild5: Hane HE från 2015.

Foto: Mattias Persson

PILGRIMSFALK HONA - SP

BILD

PILGRIMSFALK HONA - ST

BILD

2016

Detta år anlände 2st falkungar från Nordens Ark till silon i Köping. Det som är speciellt för detta år är att ena falcken, hanen AY, kommer framgent att spela en betydande roll för fortplantningen av pilgrimsfalkar vid silon i Köping.

FALKAR:

ÅR	KÖN	RING NR:	RING FÄRG	PROJEKTRING		VIKT
				TEXT	FÄRG	
2016	F	90B28037	LILA	AZ	RÖD/BLÅ	
2016	M	90B28039	LILA	AY	RÖD/BLÅ	

PILGRIMSFALK HONA - AZ

Bild6: Hona AZ från 2016, med hane AY till höger.

Foto: Mattias Persson

PILGRIMSFALK HANE - AY

Bild7: Hane AY FRÅN 2016.

Foto: Jörgen Lindberg

Bild8: Hona AZ till vänster och hane AY till höger, båda från 2016.

Foto: Mattias Persson

Bild9: Hona AZ till vänster och hane AY till höger från 2016.

Foto: Mattias Persson

2017

2017 sattes 4st falkungar, alla honor, från Nordens Ark ut i bolådan på silon i Köping. Det visade sig efter ett tag att en återvändande hane, vår kära AY från 2016, rörde sig kring silon och störde bitvis utsättningen. Detta skulle visa sig resultera i att det inte gavs några fler möjligheter till att sätta ut fler falkungar vid silon i Köping under de kommande åren, eftersom den återvändande hanen verkade försöka etablera ett revir vid silon.

FALKAR:

ÅR	KÖN	RING NR:	RING FÄRG	PROJEKTRING		VIKT
				TEXT	FÄRG	
2017	H	90B02385	LILA	E+	LILA	
2017	H	90B02386	LILA	D+	LILA	
2017	H	90B02387	LILA	C+	LILA	
2017	H	90B02388	LILA	B+	LILA	

PILGRIMSFALK HONA - E+

BILD

PILGRIMSFALK HONA - D+

BILD

PILGRIMSFALK HONA - C+

Bild10: Hona C+ från 2017.

Foto: Mattias Persson

PILGRIMSFALK HONA - B+

Bild11: Hona troligtvis B+ från 2017.

Foto: Mattias Persson

2018

2018 kunde inga falkungar sättas ut på silon i Köping, eftersom falkhanen AY hade etablerat sitt revir där tillsammans med en hona. Arboga fick föra stafettpinnen vidare med falkprojektet.

2019

Falkhanen AY från 2016 återkom 2019 till silon i Köping. Han hade sällskap av en yngre 2K hona. Hanen blev identifierad genom sina ringar på vänster ben. Honan kunde man inte identifiera. Paret skapade en liten fördjupning i bolådans grus. Man kunde även observera bytesöverlämningar mellan falkarna vid silon. Det brukar vara ett tecken på uppvaktning. Efter ett tag observerades även när falkarna parade sig med varandra och det resulterade i det första ägget en pilgrimsfalk har lagt i bolådan. Tyvärr så hände det inget med ägget. Honan försökte halvhjärtat ruva på ägget lite grann. Det blev ett rötägg. Troligtvis berodde det på att honan var alldeles för ung för att få till en lyckad häckning.

PILGRIMSFALK HONA - ?

BILD

2020

Samma hane AY från 2016 kom tillbaka i år igen och identifierades med hjälp av de färgade ringarna på vänster ben. I följe hade hanen en omärkt hona. Paret observerades mycket och ofta vid silo. Man kunde se bytesöverlämningar och även vid flera tillfällen parning. Det resulterade i en lyckad häckning, där honan lade 4st ägg varav två av äggen inte kläcktes. Både honan och hanen turades om med att ruva. Honan ruvade mest medan hanen försedde honan och ungarna med föda. Resultatet blev en hane och en hona.

”Den 22juni 2020: Idag kl. 08.56 åkte 5st personer upp på silon för att ringmärka de två falkungarna. Leif Edberg tog på sig säkerhetssele och tog sig ut till bolådan, vi andra stod på utsidan och tittade på. När dörren ut till bolådan öppnades var båda föräldrarna uppe och cirkulerade runt i luften och skriade. Leif tog en av ungarna och räckte över den till Ulf Eriksson, som skulle ringmärka ungarna. Sedan gick vi andra in på insidan av silon och Ulf började med att ringmärka, väga och mäta längden på fjädrarna på vingarna och stjärt. Sedan placerades ungen i en tygpåse för den skulle vägas. Den första falcken vägde 580 gram. När det var klart fick falckungen vara kvar i tygpåsen för sedan var det dags för den andra falckungen. Den falcken var större och vägde 745 gram, men hade tydligen lite mindre fjädrar på vingarna och stjärt än vad den första falcken hade. Enligt Ulf så ska en hona viktmässigt väga ca 750 gram, medan en hane ska väga mindre. Vi tolkade våra resultat, som att den andra och större falckungen var en hona och den första och mindre falckungen var en hane. Däremot verkar det som att den mindre av dem var är äldre p g a att fjädrarna var längre. Medan ringmärkningen pågick, tog Leif reda på de kvarvarande ägget och eventuella rester av det fjärde ägget. Enligt Leif fanns det inga spår av det fjärde ägget. Ulf berättade att man samlar upp äggen för att göra tester på dem. När alla ringar var på plats och all mätning var gjord, så lämnade Ulf över falckungarna till Leif som lade tillbaka dem i bolådan, sedan drog vi oss tillbaka. Under hela tiden cirkulerade föräldrarna runt bolådan och skriade. Det tog ca en timme att ringmärka och komma ned på marknivå igen. Det var en intressant och spännande upplevelse att få komma dessa små liv så nära. Per Lind dokumenterade hela ringmärkningen.”

Rapporterat av Staffan Ekelund, Leif Edberg, Ulf Eriksson, Per Lind och Mikke Brännström.

Falckungarna uppehåller sig oftast i Norska, men gör allt längre utflykter under sin jaktträning.

FALKAR:

ÅR	KÖN	RING NR:	RING FÄRG	PROJEKTRING		VIKT
				TEXT	FÄRG	
2020	(M)	90B30436	BLÅ	L	BLÅ	580g
				J	RÖD	
2020	(F)	90B30437	BLÅ	L	BLÅ	745g
				K	RÖD	

PILGRIMSFALK (HANE) - LJ

BILD

PILGRIMSFALK (HONA) - LK

Bild12: Trolitvis en hona LK från 2020.

Foto: Per Lind

PILGRIMSFALKSHONA - den omärkta honan

Bild13: Den omärkta honan som häckade vid silon i Köping 2020.

Foto: Per Lind

2021

Den revirhållande hanen AY från 2016 parade ihop sig detta år igen med den omärkta honan från ifjol, då de hade en lyckad häckning som resulterade i två stycken falkungar. Flera rapporter från Artportalen tyder på att hanen har övervintrat i närområdet. Den 21/3 syntes både hanen och honan vid bolådan. Precis som förra året observeras bytesöverlämningar mellan falkarna och det genomförs upprepande parningar. I slutet på mars observeras 2st honor vid Norsa våtmark. Den nya honan visar sig vara en 2K-hona som är född i Kil, Värmland. Den adulta honan ses bara sporadiskt och i slutet av april är det endast 2K-honan som är synlig vid bolådan. Hanen AY och honan från Kil genomför frekventa parningar och bytesöverlämningar. Tyvärr så resulterar dessa parningar inte i några ägg, troligen p g a honans låga ålder. Sista observationen om falkparet är från 28/9.

På riksnivå rapporteras det om oroväckande många förolyckade falkar, mycket p g a fågelinfluensan.

PILGRIMSFALK HONA - honan från Kil

Bild14: Honan från Kil.

Foto Per Lind

2022

Detta år är det åter hanen AY från 2016 och honan från Kil som upprätthåller sitt revir på silon och kring bolådan. Flera observationer omparning rapporteras in av flera personer både i webkameran och på plats kring silon. Denna uppvaktning resulterar i 4st välmående falkungar, en hona och 3st hanar.

Ringmärkning av falkungarna den 8 juni 2022 kl. 09.00-10.30.

Vi var en skara på 8st personer som samlades nedanför silon i Köping för att vara med på årets ringmärkning av pilgrimsfalksungarna. För att få upp alla till den 12:e våningen på silon fick vi trycka in oss fyra åt gången i en hiss som tog oss upp till rätt våning i två omgångar. När alla väl var på plats organiserade Staffan Ekelund upp hela operationen. Vilka som skulle gå ut till bolådan och vilka som skulle vara kvar inne. Leif Edberg tog på sig en sele, gick ut till bolådan och spände fast sig. Tog sig runt bolådan och tog fram ett skydd till bolådan, så att han kunde hindra föräldrarna från att ta sig in i lådan och samtidigt hindra ungarna från att hoppa ur den samma. En efter en fångade Leif in ungarna och överlämnade dem till Ulf Eriksson, som placerade ungarna i en tygpåse. När det låg tre falkar i påsen tog han den fjärde falken i handen och gick in till silon, där ett förväntansfullt gäng stod och väntade med stora ögon. Ulf satte sig ner längs med väggen, sätter ner falken han har i handen bredvid sig och börjar sakta plocka upp de övriga ungarna och placera dem intill varandra. Den synen som vi åskådare får bevittna är obetalbar. Där sitter Ulf med fyra stycken små duniga falkungar uppradade intill honom helt lugna och tysta. De tittar på honom, sitter stilla och lugnt trots att de säkert är både fundersamma och rädda. Plötsligt börjar en av ungarna att ge ifrån sig lite ljud, Ulf börjar "prata" med mjuk röst med falkarna. Detta får ungen att lugna ner sig. Det som förvånade oss alla var nog att falkarna satt där helt fria intill Ulf och var väldigt lugna och stilla. Förra gången det ringmärktes ungar på silon tog man dem en och en och placerade dem i en tygpåse, men inte nu. De satt på detta viset under hela ringmärkningen. Det såg nästa ut som att ungarna hade tagit en kölapp till ringmärkningen. För de satt och väntade på sin tur. Ulf plockade upp en unge i taget, placerade falcken liggandes i sitt knä och med ett fast grepp började han metodiskt och säkert att sätta dit de olika ringarna. Det är en färgad ring med siffer/bokstavskod på fågelns högra ben. På det vänstra benet fästs en nummerring som också är färgad. I år är siffer/bokstavringen blå och den andra ringen är lila. Medan Ulf jobbar, så informerar och berättar han om hur det går till att ringmärka. Han börjar först med att sätta dit ringarna och det brukar ungen normalt sett inte alltid tycka är så roligt. Den börjar ofta skrika och småbitas också, detta säger Ulf gör att man som ringmärkare kan bli stressad själv.

Under tiden som ringmärkningen pågick vakade honan över sina ungar ovan och kring silotaket.

Efter att ringarna är på plats är det dags för vägning. Förste vågmästare blir Sara. Falken placeras i en tygpåse och vägs. Detta gör man för det är ett bra sätt att ta reda på vilket kön det är på ungarna. En hona väger alltid mer än en hane. Sara talar om vad vågen visar till Ulf som noterar det i sitt block. När vägningen är avklarad är det dags för att mäta längden på vingpennorna. Detta görs för att avgöra en ungefärlig ålder på fågeln. Enligt Ulf spelar det ingen roll om fågeln är välmående eller lider av svält, dessa vingpennor växer direkt från själva kläckningen och därför är de en bra åldersindikator. Till hjälp har Ulf tabeller som han kan jämföra sina värden med och få fram ett resultat. Det roliga är att han talar om vilka åldersar han får fram genom att mäta vingpennorna och jämför de uppgifterna med de noteringar som vi har skrivit in på forumet på hemsidan och de övensstämmor med varandra ganska väl. Samtidigt som mätningen, kontrolleras även fågelns allmänna kondition för att se om den är välmående eller lider av svält eller någon sjukdom. Vid det här laget är vi andra nyfika på vilka resultat Ulf har fått fram. Det visar sig att årets kull består av tre hanar och en hona. Honan vägde mest men är den unge som är yngst i kullen. Två av hanarna ligger viktmässigt väldigt nära varandra och det är de som även är äldst i kullen. De kläcktes inom samma dygn. Den tredje väger minst och kläcktes troligtvis som nummer tre i gruppen.

Den första falken var en hane (Hane1) som vägde 0,590 kg och fick en blå ring med L4 på höger ben och en lila nummerring på vänster ben. Falk nummer två var den som "pratade" (skrek) mest av de fyra. Det visade sig vara en hona som vägde 0,745 kg. Hon fick en blå ring med L5 på höger ben och en lila nummerring på det andra benet. Trots att hon vägde mest var hon yngst av de fyra. Den tredje falken var en hane (Hane2), som vägde 0,605 kg och fick L6 på sin blåa ring. Han var äldst av ungarna, 21 dagar gammal. Den sista falken var också det en hane (Hane3) och den vägde minst, 0,530 kg, och den fick L7 på sin blåa ring. Eftersom ungarna kläcktes i rask takt under tre dagar, tror vi att turordningen var följande: Hane2, Hane1, Hane3 och sist honan.

Vad som också kan nämnas är att Leif Edberg rensade bolådan och letade äggskal. Han kunde inte hitta några äggskal, men rester av byten fanns det. Han hittade ett huvud av en skrattnås och ett av en stare. Dessutom var det mycket övriga rester av vitfågel i bolådan, som enligt "städaren" inte luktade nyponros direkt! Ulf Eriksson berättade vidare att han dagen innan hade varit i Fjugesta och ringmärkt fyra stycken friska falkungar. Däremot verkar det gå trögare för falkparet i Västerås. Där lades det också fyra ägg men endast ett har kläckts. Den ungen verkar må bra och ska ringmärkas tidigt nästkommande vecka. Däremot kan man ju undra över varför äggen inte har kläckts. Man brukar samla in de överblivna äggen och göra tester på dem för att se tjockleken på skalet och om det finns spår av gifter i ägget. Ulf berättar att man hittar spår av olika gifter i äggen och DDT (som var en stor orsak till nedgången av pilgrimsfalk under 60-70-talet) faktiskt hittas även idag. Vidare berättar han att man tror att dagens DDT-värden verkar komma från landhöjning och att inlandsisarna smälter av

FAKTA:

Hane1:

Vikt: 590 gram

Höger ring: Blå – L4(vit text)

Vänster ring: Lila – 90B28254

Kräva: tom

Ålder: 20 dagar

Hane2:

Vikt: 605 gram

Höger ring: Blå – L6 (vit text)

Vänster ring: Lila – 90B28256

Kräva: Halvfull

Ålder: 21 dagar

Hane3:

Vikt: 530 gram

Höger ring: Blå – L7 (vit text)

Vänster ring: Lila – 90B28257

Kräva: Full

Ålder: 19 dagar

Hona:

Vikt: 745 gram

Höger ring: Blå – L5 (vit text)

Vänster ring: Lila – 90B28255

Kräva: Halvfull

Ålder: 19 dagar

FALKAR:

ÅR	KÖN	RING NR:	RING FÄRG	PROJEKTRING:		VIKT
				TEXT	FÄRG	
2022	M	90B28254	LILA	L4	BLÅ	590g
2022	F	90B28255	LILA	L5	BLÅ	745g
2022	M	90B28256	LILA	L6	BLÅ	605g
2022	M	90B28257	LILA	L7	BLÅ	530g

PILGRIMSFALK HANE - L4

Bild15: Hane L4 från 2022.

Foto: Sara Djurström

PILGRIMSFALK HONA - L5

Bild15: Hona L5 från 2022.

Foto: Sara Djurström

Bild16: Hona L5 från 2022.

Foto: Per Lind

PILGRIMSFALK HANE - L6

Bild17: Hane L6 från 2022.

Foto: Sara Djurström

PILGRIMSFALK HANE - L7

Bild18: Hane L7 från 2022.

Foto: Sara Djurstöm

2023

Åter igen så är falkparet från ifjol tillbaka, hanen AY från 2016 och honan från Kil, som upprätthåller sitt revir på silon och kring bolådan. Den 4/3 är den första rapporteringen av att en falk är vid bolådan. Efter det datumet är en falk synlig mest hela tiden. Den 18/3 kommer den första rapporteringen av att båda falkarna är synliga. Nu är det fler som observerar bytesöverlämningar och en hel del krafsande och sparkande i bolådan. Första kända rapporteringen om parning sker den 26/3 och då observeras parning vid två tillfällen. Den dag när honan ligger i bolådan, så kommer det en annan falk, en 2K-falk, och sätter sig på sittpinnen vid bolådan. Den sitter kvar där en stund medan honan ligger kvar i bolådan. Sedan flyger den sin väg och syns inte till efter det. Det spekuleras i om det mjligen kan vara någon av fjolårets ungar som letat sig tillbaka till silon.

Lite fakta:

Den 11/4 läggs det första ägget

Den 13/4 läggs det andra ägget.

Den 16/4 läggs det tredje ägget.

Den 18/4 läggs det sista och fjärde ägget.

Nu följer en spännande tid framför falkkameran och vid silon. När ska den första ungen komma? Gissningarna bland HOF:s medlemmar är många.

Den 20/5 kläcks faktisk två ägg på samma dag, en tidigt på morgonen och en senare på dagen.

Den 21/5 dyker den tredje ungen upp.

Den sista ungen ser dagens ljus sent den 22/5 eller tidigt den 23/5.

Ringmärkning av falkungarna sker den 7 juni 2022 kl. 09.00-09.50.

Den 7/6 kl. 09.00 stod det 11 st förväntansfulla personer nedanför siloni Köping. Man var där för det skulle ringmärkas 4 st friska falkungar, som falkparet lyckats få fram. Allt folk ska upp till våning 12 och hissen med gallerdörr tar endast ett fåtal personer åt gången, så man fick skicka upp folk i tre omgångar innan alla var på plats och redo för en upplevelse som inte så många har chansen att få vara med på.

På en gång när dörren ut till bolådan öppnades börjar falkparet cirkulera ovanför och skrika. Med sele och skyddslina skickar vi ut Leif Edberg för att placera sig vid bolådan. Han placera

varsamt ner alla ungarna i en tygpåse, som Leif överränner tioll ringmärkare Ulf Eriksson. Han tar tygpåsen, går och sätter sig på insidan av silon. Allt detta dokumenteras med kameror och av lokal TV.

Nu utspelar sig en helt fantastisk situation, när Ulf sätter sig ner och plockar upp en falkunge i taget och placerar ungarna på rad intill sig. Där sitter falkarna helt tysta och fundersamma över vad som ska hända. Ulf placerar ut alla ringar. 2 ringar var ska varje unge ha. En lila ring som kallas för Riksmuseets ring och sedan är det en individring som i år är svart med vit text. Årets ungar kommer att få ringarna A0, A1, A2 och A3.

När Ulf plockar upp den första ungen som ska ringmärkas, så börjar den att skrika, flaxa med vingarna och sprattla med benen. Denna protset hanterar Ulf genom att försiktigt lägga ungen på rygg i sitt knä och då lugnar falken ner sig. Den skriker till ibland. Sedan börjar Ulf med att sätta dit Riksmuseets ring på falkens vänstra ben, den andra ringen placeras på det högra benet. Han kollar så att ringarna sitter rätt inte kan skada fågeln. Sedan är det dags för mätning av ungens vingpennor. Detta mått talar om på ett ungefär hur gammal ungen är. Efter åldersbestämningen är det dags för vägning, som kan klargöra vilket kön det är på ungarna. När allt detta är utfört tar Ulf en bild på falkens ringar och placera tillbaka ungen tillsammans med sina syskon. De andra ungarna har under hela tiden varit tysta och observerat vad Ulf gör med deras syskon. Detta förfarande upprepar sig nu ytterligare tre gånger tills alla ungarna har två ringar var.

När den sista ungen ska mäta sina vingpennor grabbar falken tag i linjalen Ulf håller i handen. Det ser ut som ungen vill mäta sina egna vingar. Det ser helfestligt ut.

När alla mätningarna är gjorda visar det sig att ungarna är mellan 17-19 dagar gamla och väger mellan 520-565 gram. Den äldsta ungen är den som får heta A3. Den tror >Ulf är en hona. De övriga ungarna är svåra att bestämma kön på, men Ulf noterar hanar med ett frågetecken. Ungarna är välgödda och verkar vara i god kondition.

När allt är färdigt så överlämnar Ulf unge efter unge till Leif Edberg, som sedan placerar tillbaka ungarna i bolådan. Medan ringmärkningen har pågått, har Leif rensat bolådan från rester av olika byten. Det verkar mestadels ha varit mås på ungarnas meny.

När allt folk har kommit ner till marknivå igen kan man fortfarande höra falkparet och se dem cirkulera runt silon. Men efter ett tag kan vi observera via falkkameran att falkhonan sätter sig på bolådan och undersöker läget. Allt verkar ha gått bra under de 50 minuter som ringmärkningen tog att utföra.

Efter någon vecka, den 15/6 hoppade 3 st av ungarna ut ur bolådan och började upptäcka världen. Den fjärde ville inte vara sämre än de andra så efter ett tag följde den efter. Falkparet förser ungarna hela tiden med mat. Vid ett tillfälle var alla sex falkarna i bolådan. Honan matade två ungar och hanen matade de andra två. Efter ytterligare någon dag börjar falkparet att lägga bytena på silon så att ungarna själva får träna sig att äta egen mat.

Den 24/6 ville ungen A0 se sig om. Den hade tydligen testa sina vingar och hamnat på marken i ett magasin alldeles precis vid silon. När man försöker att plocka upp ungen för att placera den vid bolådan, såflyger den i väg ca 25 meter. Den går inte att få tag på och lämnas ungen kvar på marken.

Den 2/7 nås vi av beskedet att en av ungarna, honan A3, är funnen död vid silon. Upphittad av en privatperson. Falken lämnas till polisen som skickar iväg den för undersökning, för att se om man kan hitta orsaken till dödsfallet. Man befarar att det kan röra sig om fågelinfluensan. Vid Norska har det även hittats några döda skrattmåsar, som också har skickats iväg på kontroll. Skrattmåsar är en av pilgrimsfalkarnas huvudföda, så det är oroväckande nyheter.

Dessutom några dagar senare kan man endast observera två falkar, honan och unge A0. Man vet inte var hanen AY och de övriga två ungarna har tagit vägen. Man undersöker taket på silon och även marken nedanför men man hittar inga spår av dessa falkar.

FAKTA:

Unge1:

Kön: Hane?

Vikt: 540 gram

Höger ring: Svart – A0 (vit text)

Vänster ring: Lila – 90B48050

Kräva: Full

Ålder: 18 dagar

Unge2:

Kön: Hane?

Vikt: 520 gram

Höger ring: Svart – A1 (vit text)

Vänster ring: Lila – 90B48051

Kräva: Tom

Ålder: 17 dagar

Unge3:

Kön: Hane?

Vikt: 540 gram

Höger ring: Svart – A2 (vit text)

Vänster ring: Lila – 90B48052

Kräva: Halvfull

Ålder: 18 dagar

Unge4:

Kön: Hona

Vikt: 565 gram

Höger ring: Svart – A3 (vit text)

Vänster ring: Lila – 90B48053

Kräva: Tom

Ålder: 19 dagar

FALKAR:

ÅR	KÖN	RING NR:	RING FÄRG	PROJEKTRING:		VIKT
				TEXT	FÄRG	
2023	M	90B48050	LILA	A0	SVART	540g
2023	M	90B48051	LILA	A1	SVART	520g
2023	M	90B48052	LILA	A2	SVART	540g
2023	F	90B48053	LILA	A3	SVART	565g

PILGRIMSFALK HANE - A0

Bild 19: Hane A0 från 2023.

Foto: Sara Djurström

PILGRIMSFALK HANE - A1

Bild 20: Hane A1 från 2023.

Foto: Sara Djurström

PILGRIMSFALK HANE - A2

Bild 21: Hane A2 från 2023.

Foto: Mikke Brännström

PILGRIMSFALK HANE - A3

Bild 22: Hona A3 från 2023.

Foto: Mikke Brännström

Tyvärr så hittades honan A3 död den 2/7-23 av en privatperson vid silon. Orsaken till falkens död är inte fastställd än.

Bild 23: Alla falkungarna samlade vid ringmärkningen 2023.

Foto: Mikke Brännström

PILGRIMSFALK HONA - honan från Kil

Bild 24: Den häckande pilgrimsfalks honan (HB) från Kil.

Foto: Håkan Linderholm

